

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Metin Uyarlama Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Eğilimlerinin İncelenmesi

Niyet BAHŞI¹

Yusuf Ziya ÖZEN²

Öz

Yabancı dil öğretiminde kullanılacak uyarlama metinlerinin öğrencinin seviyesine uygun, ilgi çekici, kültürel bağlamı yansıtan, öğrenme hedeflerine uygun, etkileşim fırsatları sunan ve görsel/işitsel unsurlarla desteklenen niteliklere sahip olması gerekir. Bu niteliklere sahip metinlerin kullanımı öğrencilerin dil becerilerini etkili bir şekilde geliştirmelerine yardımcı olur. Bu doğrultuda özellikle toplumun kültürel ve dilsel özelliklerini içeren uyarlama metinlerinin kullanılması önem arz etmektedir. Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretiminde yapılan uyarlama çalışmalarıyla ilgili tezleri incelemek amaçlanmıştır. Çalışma nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması deseninde tasarlanmıştır. Çalışmanın evreni 2012-2023 yılları arasında yazılan yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılacak uyarlama metinleri alanındaki lisansüstü tezlerdir. Söz konusu tezlerin tamamına ulaşıldığı için örneklem alınmamıştır. Bu amaç doğrultusunda tespit edilen 54 tez betimsel içerik analiz yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sonucunda elde edilen veriler yüzdeler ve frekans değerleriyle birlikte tablolar hâlinde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Yabancı dil olarak Türkçe, Sözlü İletişim Stratejileri, Konuşma Kaygısı.*

¹ Doç. Dr., MEB, niyembahsi@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9115-5432

² Uzm., MEB, ozenyusufziya@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7564-5733

Kaynak gösterme: Bahşi, N. ve Özen, Y. Z. (2024). Yabancı Türkçe öğretiminde iletişim metin uyarlama üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin eğilimlerinin incelenmesi. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 9(1), 39-69

Geliş tarihi: 05.02.2024 – Kabul tarihi: 12.03.2024 DOI:10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v09i1002

A Study on Text Adaptation in Teaching Turkish to Foreigners Examining Trends in Graduate Theses

Abstract

Adaptation texts to be used in foreign language teaching should be appropriate to the level of the student, interesting, reflecting the cultural context, appropriate to the learning objectives, offering interaction opportunities and supported by audio/visual elements. The use of texts with these qualities helps students develop their language skills effectively. In this direction, it is especially important to use adaptation texts that include the cultural and linguistic characteristics of the society. In this study, it is aimed to examine the theses related to adaptation studies in teaching Turkish to foreigners. The study was designed in case study design, which is one of the qualitative research designs. The population of the study is the post-graduate theses in the field of adaptation texts to be used in teaching Turkish as a foreign language written between 2012-2023. Since all of these theses were reached, no sample was taken. For this purpose, 54 theses were analyzed by descriptive content analysis method. The data obtained as a result of the analysis are presented in tables with percentage and frequency values.

Keywords: *Teaching Turkish to foreigners, text adaptation, graduate theses.*

Giriş

Yabancı dil edinimindeki sürecin asıl amacı öğrencilere hedef dilde konuşma, dinleme, okuma ve yazma becerilerini kazandırarak gerçek hayatta iletişim kurma yeteneklerini geliştirmektir. Aynı zamanda bu süreç bireye hedef dilin konuşulduğu kültürün ve toplumun özelliklerini tanıma ve anlama fırsatı sunmaktadır. Bu doğrultuda yapılan dil öğretimi sadece kelime veya dilbilgisi öğretimini değil kültürel öğelerin de öğretimini de amaçlamalıdır. Bu süreç içerisinde kullanılan materyallerin hedef dilin kültürünü tanıtmaya yönelik, dil yapılarını gösteren ve sözcük dağarcığını zenginleştiren niteliklere sahip olması gerekmektedir. Öğrencilerin dil becerilerinin gelişimini ilerletmek için kullanılan materyallerden biri olan metnin tanımı hakkında alan yazında çeşitli tanımlamalar bulunmaktadır. Karaağaç (2013: 585) “metni oluşturan sözcük ve cümle gruplarının bağdaşıklık ve tutarlılık ölçütleri ele alınarak bir anlam bütünü olarak oluşturulmuş, belirli bir amaç doğrultusunda yazılmış yazılı ya da sözlü dilsel ürünler” olduğu; Halliday ve Hasan (1976) tarafından ise “metin anlamın cümleler tarafından gerçekleştirildiği ve cümleler içinde kodlandığı anlamsal birliktelik” olarak tanımlanmıştır. Akbayır (2007) bir metindeki unsurların ilişkisini bir kumaşın ilmeklerin birbiriyle olan ilişkisine benzeterek açıklamıştır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde amaç dört temel dil becerisinin geliştirmektir. Bu amaç doğrultusunda kullanılacak en doğal ve en etkili materyallerden biri edebi metinlerdir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan edebi metinler yalnızca okuma becerisine değil dinleme, konuşma ve yazma yeteneğinin de gelişimine de yardımcı olur, yaşam içindeki olaylar ve deneyimlere ilişkin genel bir anlama olanağı sunarak bireylere irdeleme ve özümleme becerilerini kazandırır (Özünü, 1983). Lazar da (1993: 14) kullanılan edebî metinlerin motive etme, otantik materyal sunma, eğitsel değerlere sahip olma, kültürün anlaşılmasına yardımcı olma, öğrencilerin dil bilincini geliştirme, bireyin kendini ifade etmesini destekleme, yorum becerilerini geliştirme noktasında katkı sağladığını belirtir. Belirtilen bu görüşler edebî metinlerin yabancı dil öğretiminde kullanılmasını önemli kılmaktadır ancak her edebî metni yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılacak bir malzeme olarak görmek yanlıştır. Bu malzemelerin belli kriterler doğrultusunda seçilmesi ve oluşturulması gerekir.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretilme sürecinde kullanılan metinlerin taşınması gereken bazı nitelikler şu şekilde belirtilebilir:

Dilin estetik yönünü ön plana çıkararak Türkçenin zenginliklerini gösterecek nitelikte olmalıdır. Türk kültürünü ve tarihini, toplumsal yapısının özelliklerini yansıtan içeriklere sahip olmalıdır. Kültür kavramı dilden bağımsız olarak düşünülemez, bu yüzden kültür aktarımına dil öğretiminin diğer öğeleri gibi önem verilmelidir (Bölükbaş ve Keskin, 2010: 226).

Türkçenin ses, ritim, imge ve benzetmeler gibi dilin estetik özelliklerini içermelidir. Bülbül (2009: 194-195) metinde bulunan sembol, sanat ve imgelerin okuyucuda uyarıcı etkisi uyandırdığını ve bu uyarıcıların unutmayı engellediğini belirtir. Metaforlar ve derin anlamlar içeren metinler aracılığıyla dilin sadece yüzeydeki anlamına değil, aynı zamanda altında yatan derin anlamlarının da keşfetmelerine olanak tanınmalıdır.

Öğrencilerin dört temel dil becerisinin gelişimine katkıda bulunacak nitelikte olmalıdır. Metinler sadece okuma becerisinin gelişimini amaç edinmemelidir. Bu süreçte kullanılacak metinler hem konuşma becerisinin ilerlemesine dayanak oluşturmalı hem de yazma becerisi için örnek bir model oluşturmalıdır. (Bölükbaş, 2015). Ayrıca edebî metin öğrencilerin yazma, okuma, etkin bir iletişim sağlamasında ve kendini ifade etmesine katkı sağlamalıdır (Ermağan, Şavlı, 2015).

Farklı dil bilgisel yapıları ve farklı anlamdaki sözcüklerin kullanımını içermelidir. Widdowson (1983) yabancı dil öğrenirken kullanılan metinlerin öğrencilerin ifade gücünü geliştirdiğini, dil bilgisi kurallarını kullanma noktasında yardımcı olacağını belirtir.

Metinler, sözcüklerin farklı anlamlarını öğrenciye sunma olanağı tanımlıdır. Gündüz ve Şimşek'e (2011: 108) göre dile ait göstergeler edebî metinde sözlük anlamlarının dışına çıkmaktadır. Bu sebeple metinler aracılığıyla farklı anlamların öğrenciye tanıtılması gerekmektedir.

Yabancılara Türkçe öğretiminde seçilen metinlerin deyim ve atasözleri içermesi, dil öğrenme sürecini zenginleştirir, kültürel bağlamı derinleştirir, öğrencilerin ifade gücünü artırır ve dilbilgisi becerilerinin gelişimine katkı sunar. Bu doğrultuda seçilen metnin deyim ve atasözü bakımından zengin olması gerekmektedir.

Metinlerin öğrencilerin üst bilişsel becerilerini geliştirecek niteliklere sahip olması gerekir. Yabancı dil öğrenimi sürecinde kullanılan metnin öğrencilerin hayal dünyalarını zenginleştirme, yaratıcılıklarını ve yeteneklerini ortaya çıkarma gibi temel özellikleri bulundurması gerekir (Köse, 2005).

Seçilen metnin dil yapısı ve içerdiği sözcükler bakımından öğrenci seviyesine uygun olmalıdır. Dilidüzgün (1995) de metin seçiminde dilsel uygunluk noktasını vurgulayarak kullanılacak metnin öğrencinin dil düzeyine uygun olması gerektiğini belirtir.

Bu bağlamda bakıldığında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılacak olan materyalin doğru seçilmesi çok önemlidir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde okuma becerisinin ve bunun yanında diğer dil becerilerinin geliştirilmesi için pek çok okuma materyali kullanılmaktadır. Bu okuma materyallerinin hazırlanma süreci ana dil eğitimi için kullanılan materyallerin hazırlanma sürecinden farklılık göstermektedir (Şimşek, 2017). Özgün ya da bir diğer deyişle otantik malzeme, bir dilin ana dil olarak konuşulduğu bir ülkede, bu dili kullananların hayatlarının doğal akışı içerisinde oluşturulmuş sözlü veya yazılı dil ürünlerdir. Bu ürünlerin dil öğretiminde kullanılabilmesi için hedef kitlenin yani öğrencinin dil düzeyine göre bu metinlerin ayarlanması gerekmektedir. Bu amaç doğrultusunda Türkçenin yabancı dil olarak öğretilme sürecinde dilin özgün metnelerinin öğrenci seviyesine uygun hâle getirilmesi için genellikle hem uyarlama hem de sadeleştirme uygulanabilir. Her iki yaklaşım da öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine ve anlama yeteneklerini arttırmalarına yardımcı olmaktadır.

Metin uyarlaması, özgün bir metnin içeriğini ve yapısını koruyarak, öğrencilerin dil beceri seviyelerine uygun hâle getirilmesini sağlar. Bu yaklaşım genellikle öğrencilerin dil beceri seviyelerini dikkate alır ve onların anlama ve öğrenme süreçlerini desteklemek için metni revize eder. Uyarlanmış metinlerde karmaşık cümle yapıları basitleştirilebilir, zor kelimeler daha anlaşılır alternatiflerle değiştirilebilir ve metnin genel yapısı daha erişilebilir hâle getirilebilir. Bu yaklaşım, öğrencilerin öğrenme motivasyonunu artırabilir ve metnin içeriğine daha iyi odaklanmalarını sağlayabilir. Metin uyarlama işleminde sadeleştirme, genişletme, kolaylaştırma ve görüşme

olmak üzere farklı teknikler kullanılmaktadır. Bu tekniklerden sadeleştirme, genişletme ve kolaylaştırma metin üzerinde gerçekleştirilirken görüşme tekniği sınıf ortamında uygulanan bir tekniktir (Özcan ve Batur, 2021). Metin sadeleştirme özgün bir metni daha basit bir dil kullanarak yeniden yazmayı içerir. Sadeleştirilmiş metin, daha az karmaşık sözcük ve söz diziminden oluşurken genişletilmiş metin, benzer olmayan dilbilimsel unsurların fazla sözcük ve açıklık ile aktarılmasıdır (Yano vd., 1994). Bu yaklaşım, öğrencilerin daha düşük dil beceri seviyelerine sahip olduğu durumlarda daha etkili olabilir. Metin sadeleştirme sürecinde, karmaşık cümle yapıları daha basit ve doğrudan bir hâle getirilir, zor kelimeler daha anlaşılır alternatiflerle değiştirilir ve metnin genel yapısı daha anlaşılır bir hâle getirilir. Bu yaklaşım, öğrencilerin dil öğrenme sürecindeki ilk aşamalarında, temel dil becerilerini geliştirmek için kullanılabilir.

Her iki yaklaşım da dil öğretiminde farklı ihtiyaçlara ve hedeflere yöneliktir. Metin uyarlaması, öğrencilerin dil beceri seviyelerine göre daha esnek bir şekilde kullanılabilirken, metin sadeleştirme genellikle daha düşük dil seviyelerine sahip öğrenciler için daha uygun olabilir. Bu farklar, dil öğretimi araştırmalarında ve uygulamalarında genellikle belirtilir ve öğretmenlerin öğrencilerine en iyi şekilde hizmet etmek için bu farkları dikkate almaları gerekmektedir. Hangi yaklaşımın tercih edileceği, öğrencilerin dil seviyelerine, öğretim hedeflerine ve metnin içeriğine bağlı olarak değişebilir. Bazı durumlarda, metnin uyarlaması daha uygun olabilirken bazı durumlarda sadeleştirme daha etkili olabilir. Öğretmenler genellikle öğrencilerin ihtiyaçlarına ve öğrenme hedeflerine göre en uygun yaklaşımı seçerler.

Bu çalışmanın “Tez adlarının konu başlıklarına göre dağılımı” tablosu incelendiğinde “uyarlama” başlığının %59,2 oranında tercih edildiği tespit edilmiştir. Bu tespitten de anlaşılacağı üzere alan yazında araştırma yapan akademisyenler ağırlıklı olarak “uyarlama” ifadesini tercih etmektedir. Biz de bu veriye dayanarak çalışmamızda “uyarlama” başlığını kullandık. Bu çalışmanın amacı da bu konuda yapılan tezlerin eğilimlerini ortaya koymaktır. Bu bağlamda, yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme (Büyükikiz, 2014), yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir meta analiz çalışması (Ergül, vd., 2019) yabancılara Türkçe öğretiminde kültür

aktarımı alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi (Ayrancı, 2019), yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerdeki eğilimlerin tespiti (Demir, vd., 2021), yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgili lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri (Maden ve Aydın, 2021), yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi (Sallabaş ve Polat, 2022) tespit edilmiştir. Ancak bunlar arasında uyarlama metinlerle ilgili tezleri içeren bir çalışma yer almamaktadır. Bu amaçla bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretiminde yapılan uyarlama çalışmalarıyla ilgili tezleri incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda tespit edilen tezler; lisansüstü eğitim düzeyi, yılları, üniversiteleri ana bilim dalları, enstitüleri, başlıkları, yöntemleri, veri toplama araçları, evren/örneklem/çalışma grupları, uygulama yapılma durumları, uygulama yapılan kur düzeyleri, uyarlama yapılan metin türleri ve çalışma yöntemleri bakımından incelenmiştir. Elde edilen bu bulguların araştırmacılar için alanın konu, yöntem ve analiz teknikleri bağlamındaki mevcut eğilimlerini sunması açısından önemli bir referans kaynağı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu alanla ilgili hazırlanan lisansüstü çalışmalara ilişkin genel görünümün analiz edilerek ortaya konulması, alanda çalışacak araştırmacılara büyük katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir. Bu amaç doğrultusunda yapılan çalışmaların durumu tespit edilerek araştırmacıların daha güncel konuları farklı yöntem ve analiz teknikleriyle irdelenmesine katkı sağlaması açısından çalışma bulguları önemlidir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olan durum çalışması yöntemine göre tasarlanmıştır. Durum çalışması, bir olayın, ortamın, programın, sosyal grubun veya birbirine bağlı sistemlerin detaylı bir şekilde incelendiği bir nitel araştırma yöntemidir. Bu yöntem, araştırmacılara belirli bir konuyu daha iyi anlamak için derinlemesine bir bakış açısı sunar. Durum çalışması genellikle belirli bir olayı, durumu veya fenomeni derinlemesine incelemek için kullanılır ve araştırmacıya detaylı bir anlayış sağlar (Robert, 2014). Bu amaç doğrultusunda yabancılara Türkçe öğretiminde metin uyarlama üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin mevcut durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelendiği bu çalışmada durum çalışması deseni kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evreni 2012-2023 yılları arasında yazılan yabancılara Türkçe öğretiminde metin uyarlama üzerine yapılmış lisansüstü tezler oluşturmaktadır. İncelenen lisansüstü tezlerin yıllardaki eğilimlerini belirlemek amacıyla seçilmiştir. Bu çalışmada örnekleme yöntemlerine başvurulmamış, araştırma evreninin tümüne ulaşılmaya çalışılmıştır. Yabancılara Türkçe öğretiminde metin uyarlama üzerine yapılmış lisansüstü tezlere YÖK tez tarama merkezinden erişilmiştir. Veri tabanının sunduğu evrenin tamamına ulaşılmıştır. Tespit edilen tezlerin (f=54) başlığı, özeti, yöntem kısımları incelenmiştir ve evrenin tamamına ulaşılmıştır.

Veri toplama

YÖK tez tarama veri tabanında “Metin Uyarlama”, “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Metin Uyarlama”, “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi”, “Yabancılara Türkçe Öğretimi”, “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi”, “Metin Sadeleştirme” anahtar kelimeleri “Tez başlığında geçsin” seçeneği ile taranarak veri tabanının sunduğu tezlerden bir veri havuzu oluşturulmuştur (f=54). Yabancılara Türkçe öğretiminde metin uyarlama alanı ile ilgili olmayan tezler veri havuzundan çıkarılmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda tezleri incelemek için araştırmacılar tarafından oluşturulan “Tez Sınıflama Formu” veri toplama aracı kullanılmıştır. Bu kapsamda tezler lisansüstü eğitim düzeyi, yılları, üniversiteleri ana bilim dalları, enstitüleri, başlıkları, yöntemleri, veri toplama araçları, evren/örneklem/çalışma grupları, uygulama yapılma durumları, uygulama yapılan kur düzeyleri, uyarlama yapılan metin türleri ve çalışma yöntemleri bakımından incelenmiştir. İncelenen tezlerdeki kodlamalar söz konusu forma göre araştırmacılar tarafından yapılmıştır.

Veri analizi

Araştırmada yabancılara Türkçe öğretiminde metin uyarlama üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin mevcut durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelemek amaçlandığından verileri tespit etmek için içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, araştırmacıların metin veya medya içeriğini sistematik olarak inceleyip anlamlandırdığı bir araştırma yöntemidir. Bu yöntem genellikle yazılı metinler, görseller, ses kayıtları veya video gibi veri kaynaklarını analiz etmek için kullanılır. İçerik analizi bilimsel bir temele dayanan, sistematik bir araştırma yöntemi olduğunu ve

araştırmacılara geniş bir veri yelpazesini sistematik bir şekilde inceleme ve anlama imkanı sağlamaktadır (Weber, 1990). Bu amaç doğrultusunda tespit edilen tezler, eğitim düzeyi, yılları, üniversiteleri ana bilim dalları, enstitüleri, başlıkları, yöntemleri, veri toplama araçları, evren/örneklem/çalışma grupları, uygulama yapıma durumları, uygulama yapılan kur düzeyleri, uyarlama yapılan metin türleri ve çalışma yöntemlerine göre incelenmiş ve bu alandaki eğilim ve sıklıkları ortaya çıkarabilmek için içerik analizi tekniği kullanılmıştır.

Tez sınıflandırma formuna göre elde edilen bilgiler veri analiz tekniğiyle kodlanmıştır. Daha sonra bu kodlara göre kategoriler oluşturulmuş ve düzenlenmiştir. Düzenlenen kategorilere göre frekanslar ve yüzdeler hesaplanmıştır. Elde edilen veriler kategori ve frekans analizi teknikleri kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmacıların yaptığı kodlamalar arasında tutarlılığı sağlamak için temaları oluşturan kategorilerin benzerlik ve farklılıkları değerlendirilmeye tabi tutulmuştur. Kodlamalarda çelişkilerin yaşandığı durumlarda ise alan uzmanlarından görüş alınmıştır. Tespit edilen verilerin frekansları ve yüzdeler oranları tablolar hâlinde sunulmuş bulgular araştırmacılar tarafından yorumlanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Tablo 1. Tezlerin yıllara göre dağılımı

Yıllar	F	%
2012	1	1,8
2014	1	1,8
2015	2	3,7
2017	2	3,7
2018	6	11,1
2019	9	16,6
2020	5	9,2
2021	7	12,9
2022	10	18,5
2023	11	20,3
Toplam	54	100

Tablo1 incelendiğinde, “Metin uyarlama/sadeleştirme” ile ilgili incelenen lisansüstü tezlerin en fazla 2023 yılında (f=11) yapıldığı tespit edil-

miştir.2023 yılından sonra en fazla çalışmanın yapıldığı yıl 2022 (f=10) olduğu görülmektedir. İncelenen tezlerde en az çalışma yapılan yılların 2012 (f=1) ve 2014 (f=1) yıllarında yürütüldüğü tespit edilmiştir. Ayrıca bu konuda yapılan çalışmaların 2018 yılından başlayarak artış yaşandığı görülmektedir.

Tablo 2. Tezlerin üniversitelere göre dağılımı

<i>Üniversite Adı</i>	<i>F</i>	<i>%</i>
Akdeniz	1	1,85
Ankara	1	1,85
Bandırma 17 Eylül	1	1,85
Bartın	1	1,85
Çanakkale 18 Mart	4	7,40
Dicle	2	3,70
Dokuz Eylül	1	1,85
Fatih Sultan Mehmet Vakıf	5	9,25
Gaziantep	1	1,85
Gazi	7	12,96
Hacettepe	3	5,55
İnönü	2	3,70
İstanbul Arel	2	3,70
İstanbul Kültür	1	1,85
İstanbul	1	1,85
Karamanoğlu Mehmet Bey	3	5,55
Kilis 7 Aralık	1	1,85
Kırıkkale	1	1,85
Kütahya Dumlupınar	2	1,85
Necmettin Erbakan	4	7,40
Nevşehir	1	1,85
Ordu	1	1,85
Selçuk	2	3,70
Uşak	1	1,85
Yıldırım Beyazıt	1	1,85
Yıldız Teknik	4	7,40
Toplam	54	100

Tablo 2’de “Metin uyarlama/sadeleştirme” ile ilgili incelenen lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı görülmektedir. 27 farklı üniversitede yapılan toplamda 54 tezin en fazla Gazi Üniversitesi’nde (f=7) yapıldığı tespit edilmiştir. Gazi Üniversitesi’nden sonra en çok Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi’nde (f=5) bu konuyla ilgili tezler yürütülmüştür. İncelenen tezlerde en az çalışmanın yapıldığı üniversiteler Akdeniz, Ankara, Bandırma 17 Eylül, Bartın, Dokuz Eylül, Gaziantep, İstanbul Kültür, İstanbul, Kilis 7 Aralık, Kırıkkale, Nevşehir, Ordu, Uşak, Yıldırım Beyazıt Üniversitesinde (f=1) yapıldığı görülmektedir.

Tablo 3. Tezlerin enstitülere göre dağılımı

Enstitüler	F	%
Eğitim Bilimleri	17	31,4
Lisansüstü Eğitim	14	25,9
Sosyal Bilimler	21	38,8
Türkiyat Araştırmaları	2	3,7
Toplam	54	100

Tablo 3’te incelenen lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımına yer verilmiştir. Elde edilen verilere bakıldığında Sosyal Bilimler Enstitüsünün (f=21) en fazla, Türkiyat Araştırmalarının (f=2) en az tez yapılan enstitü olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Tezlerin ana bilim dallarına göre dağılımı

Ana Bilim Dalı Adı	F	%
Dilbilim Ana Bilim Dalı	1	1,85
Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı	2	3,70
Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı	13	24,07
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı	18	33,33
Türk Halkbilimi Ana Bilim Dalı	1	1,85
Türkiyat Araştırmaları Ana Bilim Dalı	2	3,70
Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı	14	25,92
Yabancı Dil Olarak Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı	1	1,85
Yabancılar Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı	1	1,85
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı	1	1,85
Toplam	54	100

Tablo 4’te lisansüstü tezlerin ana bilim dallarına göre dağılımı yer almaktadır. Tablo incelendiğinde bu çalışma alanında en fazla çalışmanın Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalında (n=18); Türk Halkbilimi Ana Bilim Dalı, Yabancı Dil Olarak Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yabancılara Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalında en az (n=1) çalışma yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 5. *Tezlerin eğitim kademesine göre dağılımı*

	<i>F</i>	<i>%</i>
Yüksek Lisans	49	90,7
Doktora	5	9,3
Toplam	54	100

Tablo 5’te tezlerin eğitim kademesine göre dağılımı yer almaktadır. İncelenen tezlere bakıldığında yüksek lisans tezlerinin (f=49) çoğunlukta olduğu görülmektedir. Doktora tezlerinin ise yüksek lisans tezlerine oranla daha az (f=5) olduğu saptanmıştır.

Tablo 6. *Tezlerde uyarlanan metinlerin türlere göre dağılımı*

Metin Türleri	<i>F</i>	<i>%</i>
Çocuk Romanı	1	1,8
Deneme	1	1,8
Destan	2	3,7
Efsane	1	1,8
Fıkra	3	5,5
Hikâye (Öykü)	35	64,8
Masal	3	5,5
Roman	4	7,4
Tiyatro	1	1,8
Ders Kitabı Materyali	1	1,8
Farklı Edebî Türlerin Kullanımı	2	3,7
Toplam	54	100

Tablo 6’da tezlerde uyarlanan metinlerin türlere göre dağılımına yer verilmiştir. Uyarlama yapılan metinlerde hikâyenin (öykü) en fazla (f=35) tercih edilen tür olduğu belirlenmiştir. En az ise çocuk romanı, deneme, efsane, tiyatro, ders kitabı materyali (f=1) tercih edilmiştir.

Tablo 7. Tez adlarının konu başlıklarına göre dağılımı

Konu Başlıkları	F	%
Uyarlama	32	59,2
Sadeleştirme	11	20,3
Dil Becerilerine Etkisi	3	5,5
Diğer	8	14,8
Toplam	54	100

Tablo 7’de tez adlarının konu başlıklarına göre dağılımına yer verilmiştir. Uyarlama başlığının (f=32), sadeleştirme (f=11), dil becerilerine etkisi (f=3) olarak tespit edilmiştir. Ayrıca %14,8 oranında belirlenen ifadeler dışında farklı tez adlarına rastlanılmıştır.

Tablo 8. Uygulama yapılan kur düzeylerinin dağılımı

Kur Düzeyi	F	%
A2	10	18,5
A1-A2	12	22,2
A1-A2-B1-B2	2	3,7
A1-A2-B1	1	1,8
A2-B1	2	3,7
A2-B1-B2	1	1,8
A2-B2	1	1,8
B1	17	31,4
B2	3	5,5
B1-B2	3	5,5
B2-C1-C2	1	1,8
C1	1	1,8
Toplam	54	100

Tablo 8’de uygulama yapılan kur düzeylerinin dağılımına yer verilmiştir. Elde edilen bulgular dikkate alındığında en fazla B1 (n=17) kur düzeyinde uygulama yapılmıştır. En az ise C1, A1-A2-B1, A2-B1-B2, A2-B2, B2-C1-C2 (f=1) kur düzeylerinde çalışma yapılmıştır.

Tablo 9. *Tezlerde uygulama yapılıp yapılmama durumu*

	<i>F</i>	<i>%</i>	Toplam
Yapılanlar	23	43,5	54
Yapılmayanlar	31	57,4	100

Tablo 9’da tezlerde uygulama yapılmayanların (f=31) çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Uygulama yapılanların (f=23) oranının daha az olduğu belirlenmiştir.

Tablo 10. *Tezlerin araştırma yöntemlerine göre dağılımı*

Yöntemler	<i>F</i>	<i>%</i>
Betimsel Analiz	14	25,9
Tarama	11	20,3
Nitel	7	12,9
Belirtilmemiş	7	12,9
Doküman İncelemesi	6	11,1
Karma	4	7,4
Nicel	3	5,5
DeneySEL	2	3,7
Toplam	54	100

Tablo 10’a göre incelenen tezlerin araştırma yöntemlerinde en çok betimsel analiz (f=14), en az ise deneysel (f=2) yöntemin tercih edildiği tespit edilmiştir. Tezlerin %12,96 kısmında ise araştırma yöntemine yer verilmediği saptanmıştır. En fazla kullanılan yöntemler sırası ile betimsel analiz (%25,9), tarama (%20,3), nitel yöntem (%12,9)’dir.

Tablo 11. *Tezlerin örneklem ve çalışma gruplarına göre dağılımı*

Örneklem/Çalışma Grubu	<i>F</i>	<i>%</i>
Belirtilmemiş	9	16,6
Doküman/Kitap	24	44,4
Öğrenci	19	35,1
Öğretmen	2	3,7
Toplam	54	100

Tablo 11’de tezlerin örneklem ve çalışma gruplarına göre dağılımı yer al-

maktadır. Tespit edilen bu incelemeler doğrultusunda en fazla doküman/ kitap ($f=24$), en az ise öğretmen ($f=2$) örneklem grubu olarak seçilmiştir. İncelenen ($f=9$) çalışmada ise örneklem/çalışma grubu belirtilmemiştir.

Tablo 12. Tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımı

Veri Toplama Araçları	F	%
Alan Yazın Tarama	20	37,0
Belirtilmemiş	15	27,7
Ölçek	3	5,5
Anket + Görüşme Formu	2	3,7
Görüşme Formu	2	3,7
Anket	1	1,8
Test + Form	1	1,8
Açık Uçlu Soru	1	1,8
Anlama Envanteri + Öğrenci Bilgi Formu	1	1,8
Değerlendirme Formu	1	1,8
Toplam	54	100

Tablo 12’de tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımına yer verilmiştir. Tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımı incelendiğinde en fazla alan yazı tarama ($f=20$) araştırmalarının, en az ise anket, test + forum, açık uçlu soru, anlama envanteri + öğrenci bilgi formu, değerlendirme formunun ($f=1$) yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 13. Tezlerin veri analiz tekniklerine göre dağılımı

Veri Analiz Teknikleri	F	%
Belirtilmeyen	42	77,7
Frekans/Yüzde	2	3,7
İstatiksel	2	3,7
SPSS	2	3,7
Betimsel Analiz	1	1,8
İçerik Analizi	1	1,8
SPSS + Frekans/Yüzde + İçerik Analizi	1	1,8
Toplam	54	100

Tablo 13’te incelenen tezlerin veri analiz tekniklerine göre dağılımı verilmiştir. İncelenen tezlerin %77,7 oranlık kısmında veri analiz tekniğinin belirtilmediği saptanmıştır. Veri analiz tekniğinde frekans/yüzde, istatistiksel ve SPSS kullananların aynı orana ($f=2$) sahip olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin uyarlama/sadeleştirme üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin eğilimlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda “Metin Uyarlama”, “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Metin Uyarlama”, “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi”, “Yabancılara Türkçe Öğretimi”, “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi”, “Metin Sadeleştirme” anahtar kelimeleri ile toplam 472 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu lisansüstü tezlerin 54 adedi çalışmanın konusu olan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Uyarlama/Sadeleştirme” konusu ile doğrudan ilişkili olduğu saptanmıştır. Ulaşılan tezlerin 49’u yüksek lisans tezi iken 5’inin doktora tezi olduğu görülmektedir. Yapılan incelemeler sonucunda yapılan lisansüstü tezlerin büyük bir bölümünün yüksek lisans tezi olduğu saptanmıştır. Ercan Güven (2014), yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans tezlerinden oluşma nedenini bu alanda yetişmiş öğretim üyesi sayısının azlığından kaynaklandığını belirtir.

27 farklı üniversitede hazırlanan 54 lisansüstü tezin %12,96 oranı ile Gazi Üniversitesi’nde hazırlandığı tespit edilmiştir. Tezlerin tamamlandığı ana bilim dallarına bakıldığında ise Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi ana bilim dalının %33,3’lük oran ile ilk sırada olduğu saptanmıştır. Bu ana bilim dalını %25,9’luk oran ile Türk Dili ve Edebiyatı ana bilim dalı ve %24,07’lik oran ile Türkçe Eğitimi ana bilim dalı takip etmektedir. Yapılan tezlerin ağırlıklı olarak Sosyal Bilimler Enstitüsünde (%38,8) yapıldığı, ikinci sırada (%25,9) Eğitim Bilimleri Enstitüsünün yer aldığı saptanmıştır. Tezlerde uyarlanan/sadeleştirilen metin türlerine baktığımızda ise tezlerin büyük bölümünün %64,81’lik oran ile hikâye türünde yapıldığı tespit edilmiştir. Bu türü %7,40’lık oran ile roman ve %5,55’lik oran ile fıkra ve masal türleri takip etmektedir.

Yapılan lisansüstü tezlerin başlıklarına bakıldığında ise %59,2 oranında tezin başlığında “uyarlama” sözcüğünün geçtiği tespit edilmiştir. Tespit

edilen diğer tez başlıkları ise şunlardır: “Sadeleştirme” başlığının %20,3’lük oranla “dil becerilerine etkisi” başlığının %5,55’lik oranda kullanıldığı saptanmıştır. İncelenen tezlerde uyarlanan/sadeleştirilen metinlerin ağırlıklı olarak %31,48 oranında B1 dil düzeyine/seviyesine uyarlandığı görülmektedir. Bu oranı %22,2’lik oran ile A1-A2 düzeyi/seviyesi ile %18,5’lik oran ile A2 düzeyi/seviyesi takip etmektedir. Ayrıca uyarlama/sadeleştirme yapılan tezlerin uygulama yapılmayanların oranı %57,4 olarak tespit edilmiştir. Uyarlama/sadeleştirme yaptıktan sonra uygulama yapılan tez oranı ise %42,5 olarak saptanmıştır.

Tezlerin yöntemleri incelendiğinde %25,9 oran ile betimsel analiz yönteminin en çok kullanılan yöntem olduğu tespit edilmiştir. Tarama yöntemi %20,3’lük oranda, nitel yöntem %12,9’luk oranda kullanılmıştır. Ele alınan tezlerin örneklem ve çalışma grubuna göre dağılımına bakıldığında doküman/kitap örneklemine %44,4’lük oran ile öne çıktığı görülmektedir. Bu örneklem ve çalışma grubunu %35,1 oran ile öğrenciler takip etmektedir. Veri toplama araçları bakımından tezler incelendiğinde alan yazın taramanın %37,03 oran ile öne çıktığı saptanmıştır. %12,9 ile test ve %5,5’lik oran ile ölçek, %3,7 ile de görüşme formu ile anket + görüşme formu takip etmektedir. Veri toplama araçları bakımından belirtilmemiş tez oranı ise %27,7’dir. Tezler veri analiz teknikleri bakımından incelendiğinde ise %77,7 oranında veri analiz tekniğinin belirtilmediği saptanmıştır. Yukarıda tespit edilen sonuçlar özellikle son yıllarda artan bir ivmeyle çalışılmakta olan yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılacak çalışmalara kaynaklık etmesi bakımından önem taşımaktadır. Özellikle yabancılara Türkçe öğretiminde metin uyarlama üzerine hazırlanacak tezler mevcut eksiklikleri görerek alan yazındaki eksiklikleri doldurmayı amaçlamalıdır. Yabancılara Türkçe öğretiminde metin uyarlama ile ilgili çalışma yapacak akademisyenlerin şu hususları göz önünde bulundurması önerilir:

Araştırma yapılacak konunun belirlenmesi önemlidir. Metin uyarlama üzerine yapılmış lisansüstü tezlerde, hangi tür metinlerin uyarlama sürecinden geçtiği, uyarlama sürecinde kullanılan yöntemler ve bu yöntemlerin etkinliği gibi konuları içerebilir. Tezin kapsamının belirlenmesi ve bu kapsam içindeki ana başlıkların net bir şekilde tanımlanması önemlidir. Bu konuyla ilgili yapılacak çalışmalar planlanırken ilgili literatür kapsamlı bir şekilde taranmalı ve benzer çalışmalar detaylı bir şekilde incelenmelidir. Ayrıca

metin uyarlama konusunda daha önce yapılmış tezlerin, makalelerin ve diğer akademik kaynakların detaylı olarak analiz edilmesi bu konuyla ilgili yapılacak diğer çalışmaların temelini oluşturacaktır.

Metin uyarlama üzerine yapılan tezlerde, nitel veya nicel araştırma yöntemleri kullanılabilir. Örneğin, öğrenci görüşmeleri, anketler, deneysel çalışmalar veya içerik analizi gibi yöntemler tercih edilebilir.

Bu tür çalışmalarda araştırmanın bulguları, net bir şekilde sunulmalı ve tartışılmalıdır. Metin uyarlama sürecinin etkinliği, öğrenci başarısı üzerindeki etkileri ve uyarlama sürecinde karşılaşılan zorluklar gibi konular ele alınmalıdır.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada, Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinde belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergede Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler başlığı altında açıklanan eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Araştırma, etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Çıkar Çatışması

Araştırmada, çıkar çatışmasına yol açacak herhangi bir husus bulunmamaktadır.

Kaynakça

- [1] Akbayır, S. (2007). *Cümle ve metin bilgisi*. Pegem Akademi Yayınları.
- [2] Bülbül, M. (2009). Yabancı dil eğitimi açısından karşılaştırmalı yazın çalışmalarının önemi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(1), 191-199.
- [3] Bölükbaş, F. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma metinlerinin dil düzeylerine göre sadeleştirilmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 1, 924-935.
- [4] Bölükbaş, F. ve Keskin, F. (2010). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin kültür aktarımındaki işlevi. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5(4), 221-235.

- [5] Büyükikiz, K. (2014). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme/An investigation on graduate dissertations written on Turkish teaching as a foreign language. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 203-213.
- [6] Demir, T. T., Peler, M. ve Yıldız, A. G. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerdeki eğilimler. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(2), 185-204.
- [7] Dilidüzgün, Ş. (1995). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazınsal metinler*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi.
- [8] Ercan Güven, A. N. (2014). Yabancılara Türkçe öğretimi üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından analizi. 7. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı Bildirileri, 19- 21 Haziran, Muğla, Türkiye.
- [9] Ergül, E., Mutlu, M., Büşra, U. ve Çelebi, C. (2019). Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanmış lisansüstü tezler üzerine bir meta-analiz çalışması. *Temel Eğitim*, 1(3), 39-52.
- [11] Ermağan, E. A. ve Şavlı, F. (2015). Yabancı dil eğitiminde edebi metinlerin kullanımı. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 885-893.
- [12] Gündüz, O. ve Şimşek, T. (2011). *Anlama Teknikleri 1, Uygulamalı Okuma Eğitimi*. Grafiker Yayınları.
- [13] Halliday M. A. K. ve Hasan R. (1976). *Cohesion in English*. Longman.
- [14] Karaağaç, G. (2013). *Dil bilimi terimleri sözlüğü*. Türk Dil Kurumu.
- [15] Köse, B. (2005). Kültürel boyutuyla yabancı dil öğretiminde yazınsal metin. *Hankuk University of Foreign Studies*, 24, 153-172.
- [16] Lazar, G. (1993). *Literature and language teaching: a guide for teachers and trainers*. Cambridge University Press.
- [17] Özcan, H. Z. ve Batur, Z. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bir metin uyarlama örneği: Köroğlu destanı. *Folklor Akademi*

Dergisi, 4(2), 227-251.

[18] Özünlü, Ü. (2001). *Edebiyatta dil kullanımları*. Multilingual Yayınları.

[19] Robert K. Yin. (2014). *Case study research design and methods* (5th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage. 282 pages.

[20] Sallabaş, F. ve Polat, T. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 7(2), 183-212.

[21] Şimşek, P. (2017). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde temel materyaller: okuma metinleri ve okuma kitapları. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8, 211-225.

[22] Yano, Y., Long, M. H. ve Ross, S. (1994). The effects of simplified and elaborated texts on foreign language reading comprehension. *Language Learning*, 44, 189-219.

[23] Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Basım). Seçkin Yayıncılık.

[24] Widdowson, H. G. (1983). *Stylistics and the teaching of literature*. Longman.

Extended Abstract

The main purpose of the foreign language acquisition process is to improve students' ability to communicate in real life by providing them with speaking, listening, reading and writing skills in the target language. At the same time, this process offers the individual the opportunity to recognize and understand the characteristics of the culture and society in which the target language is spoken. In this regard, language teaching should aim not only at teaching vocabulary or grammar but also at teaching cultural elements. The materials used in this process must have qualities that aim to introduce the culture of the target language, show language structures and enrich the vocabulary. There are various definitions in the literature about the definition of text, which is one of the materials used to advance the development of students' language skills. Karaağaç (2013: 585) states that "the word and sentence groups that make up the text are written or oral linguistic products written for a specific purpose, created as a whole of meaning by considering the cohesion and consistency criteria"; It is defined by Halliday and Hasan (1976) as "a semantic unity in which text meaning is realized by sentences and coded within sentences". Akbayır (2007) explained the relationship of elements in a text by comparing it to the relationship between the stitches of a fabric.

It was determined that the title of the study, "adaptation" in the table "Up to date according to the titles of thesis titles", was preferred by 59.2%. Being aware of these findings, research scholars in the literature mainly prefer "adaptation". Based on this data, we used the title "adaptation" in our study. The purpose of this product is to reveal the characteristics of theses on this subject. This flexible, a review of postgraduate theses developed in the field of teaching Turkish to foreigners (Büyükikiz, 2014), a meta-analysis study on expanded postgraduate theses in the field of teaching Turkish to foreigners (Ergül, et al., 2019) and a review of postgraduate theses in the field of cultural transfer in teaching Turkish to foreigners. (Ayrancı, 2019), differences in the changes in postgraduate theses made with good research methods in the field of teaching Turkish as a foreign language (Demir, et al., 2021), research trends of postgraduate theses on teaching Turkish as a foreign language (Maden and Aydın, 2021), foreign An examination of postgraduate theses on technology-based issues in teaching Turkish as a language (Sallabaş and Polat, 2022) was determined.

However, among these, there is no study containing theses on adapted texts. For this purpose, this research aims to examine the theses regarding adaptation studies in teaching Turkish to foreigners. These theses determined for this purpose; It was examined in terms of postgraduate education level, years, universities, departments, institutes, titles, methods, data collection tools, population/sample/study groups, application situations, application level levels, adapted text types and study methods. It is thought that these findings will be an important reference source for researchers in terms of presenting the current trends of the field in terms of subject, method and analysis techniques. In addition, analyzing and presenting the general view of postgraduate studies prepared in this field is important in terms of making a great contribution to researchers who will work in the field. The study findings are important in terms of determining the status of the studies carried out for this purpose and contributing to the researchers' examination of more current issues with different methods and analysis techniques.

This study was designed according to the case study method, which is one of the qualitative research methods. A case study is a qualitative research method in which an event, environment, program, social group or interconnected systems are examined in detail. This method offers researchers an in-depth perspective to better understand a particular topic. A case study is often used to examine a particular event, situation, or phenomenon in depth and provides the researcher with a detailed understanding (Robert, 2014). For this purpose, the case study design was used in this study, in which the current situation of postgraduate theses on text adaptation in teaching Turkish to foreigners was examined in terms of various variables. The universe of the study consists of postgraduate theses on text adaptation in teaching Turkish to foreigners written between 2012 and 2023. It was chosen to determine the trends of the postgraduate theses examined over the years. In this study, sampling methods were not used and the entire research population was tried to be reached. Postgraduate theses on text adaptation in teaching Turkish to foreigners were accessed from the YÖK thesis scanning center. The entire universe offered by the database has been reached. The titles, abstracts and method sections of the identified theses ($f = 54$) were examined and the entire universe was reached.

In the YÖK thesis scanning database, the keywords "Text Adaptation", "Text Adaptation in Teaching Turkish to Foreigners", "Teaching Turkish as a Foreign Language", "Teaching Turkish to Foreigners", "Teaching Turkish as a Foreign Language", "Text Simplification" should appear in the thesis title. A data pool was created from the theses provided by the database by scanning with the " option (f = 54). Theses that were not related to the field of text adaptation in teaching Turkish to foreigners were removed from the data pool. The "Thesis Classification Form" data collection tool created by the researchers was used to examine the theses in line with the purposes of the research. In this context, theses were examined in terms of postgraduate education level, years, universities, departments, institutes, titles, methods, data collection tools, population/sample/study groups, application situations, application level levels, adapted text types and study methods. The coding of the theses examined was made by the researchers according to the form in question.

Since the research aims to examine the current status of postgraduate theses on text adaptation in teaching Turkish to foreigners in terms of various variables, content analysis technique was used to determine the data. Content analysis is a research method in which researchers systematically examine and make sense of text or media content.

This study aimed to determine the trends of postgraduate theses on text adaptation/simplification in teaching Turkish as a foreign language. For this purpose, a total of 472 postgraduate theses were accessed with the keywords "Text Adaptation", "Text Adaptation in Teaching Turkish to Foreigners", "Teaching Turkish as a Foreign Language", "Teaching Turkish to Foreigners", "Teaching Turkish as a Foreign Language", "Text Simplification". . It was determined that 54 of these postgraduate theses were directly related to the subject of the study, "Text Adaptation/Simplification in Teaching Turkish as a Foreign Language". It is seen that 49 of the theses reached are master's theses and 5 are doctoral theses. As a result of the examinations, it was determined that the majority of postgraduate theses were master's theses. Ercan Güven (2014) states that the reason why the majority of theses in the field of teaching Turkish to foreigners consists of master's theses is due to the low number of faculty members trained in this field.

It was determined that 12.96% of 54 postgraduate theses prepared in 27 different universities were prepared in Gazi University. When we look at the branches of science in which theses are completed, it is determined that the Turkish and Social Sciences Education department ranks first with a rate of 33.3%. This department is followed by the department of Turkish Language and Literature with a rate of 25.9% and the department of Turkish Education with a rate of 24.07%. It was determined that the theses were mainly made at the Institute of Social Sciences (38.8%), and the Institute of Educational Sciences ranked second (25.9%). When we look at the text types adapted/simplified in theses, it was determined that most of the theses were made in the story type with a rate of 64.81%. This genre is followed by novels with a rate of 7.40%, and jokes and fairy tales with a rate of 5.55%.

When the titles of the postgraduate theses were examined, it was determined that the word "adaptation" was mentioned in the title of the thesis in 59.2% of the thesis. Other thesis titles identified are as follows: It was determined that the title "Simplification" was used at a rate of 20.3% and the title "effect on language skills" was used at a rate of 5.55%. It is seen that the adapted/simplified texts in the theses examined were mainly adapted to the B1 language level/level at a rate of 31.48%. This rate is followed by A1-A2 level/level with a rate of 22.2% and A2 level/level with a rate of 18.5%. In addition, the rate of theses that were adapted/simplified and those that were not implemented was determined to be 57.4%. The rate of theses that were implemented after adaptation/simplification was found to be 42.5%.

When the methods of the theses were examined, it was determined that the descriptive analysis method was the most used method with a rate of 25.9%. The screening method was used at a rate of 20.3% and the qualitative method was used at a rate of 12.9%. When we look at the distribution of the theses discussed according to the sample and study group, it is seen that the document/book sample stands out with a rate of 44.4%. This sample and study group is followed by students with a rate of 35.1%. When the theses were examined in terms of data collection tools, it was determined that literature review stood out with a rate of 37.03%. It is followed by test with 12.9%, scale with 5.5%, and interview form and survey + interview

form with 3.7%. The rate of theses not specified in terms of data collection tools is 27.7%. When the theses were examined in terms of data analysis techniques, it was determined that 77.7% of the theses did not specify the data analysis technique.

The results determined above are important in terms of providing a source for future studies in the field of teaching Turkish to foreigners, which has been studied with increasing momentum in recent years. Theses to be prepared on text adaptation, especially in teaching Turkish to foreigners, should aim to fill the gaps in the literature by seeing the existing deficiencies.

İncelenen Tezler

[1] Ahmet, S. (2021). Yabancılara Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin'in "Pembe İncili Kaftan" hikâyesinin B1 seviyesine uyarlama çalışması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi. İstanbul.

[2] Akıncılar, A. (2018). Türkçe öğrenen yabancılar için Dede Korkut Hikâyeleri'nin B1 düzeyinde sadeleştirilmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi. Kırıkkale.

[3] Aksu, H. (2023). Uluslararası öğrencilere Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi için B1 düzeyinde metin uyarlama: Ömer Seyfettin-Gizli Mabet örneği (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Arel Üniversitesi. İstanbul.

[4] Aksu, Ş. (2023). Yabancılara Türkçe öğretiminde Nasreddin Hoca fıkralarının orta Türkçe (B1-B2) seviyelerinde kullanılması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi. Karaman.

[5] Aktan, F. (2019). Yabancılara Türkçe öğretiminde Halide Edip Adıvar'ın Himmet Çocuk hikâyesinin B1-B2 düzeyinde sadeleştirilmesi ve etkinlik hazırlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Çanakkale.

[6] Akyüz, S. G. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Dede Korkut Hikâyeleri'nden yararlanılması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi. Ankara.

[7] Asaroğlu, M. E. (2023). Ahmet Ümit'in "Masal İçinde Masal" adlı eserinin yabancılara Türkçe öğretiminde B1 düzeyine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi. İstanbul.

[8] Atalay, A. (2021). Aytül Akal'ın "Kızım, Ben Çocukken..." adlı kitabının Yabancılara Türkçe öğretimi A1-A2 seviyesi bağlamında sadeleştirilmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi. Malatya.

[9] Ay, R. (2020). Ömer Seyfettin'in Diyet adlı eserinin A1-A2 seviyesinde sadeleştirilmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dicle Üniversitesi. Diyarbakır.

[10] Ay, S. (2020). Yabancılara Türkçe öğretimi için Saik Faik Abasıyanık'ın "Birtakım İnsanlar" adlı hikâyesinin B1 seviyesine sadeleştirilmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi. Antalya.

[11] Bakan, H. (2012). Yabancılara Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde bir sadeleştirme denemesi: Saik Faik Abasıyanık, Messeret Otelî (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi. Ankara.

[12] Başkapan, A. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Hasan Boğuldu hikâyesinin A2 seviyesine uyarlamasının kullanılabilirliği üzerine bir araştırma (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi. İstanbul.

[13] Beler, F. E. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Sait Faik Abasıyanık'ın "Karanfiller ve Domates Suyu" ile "Bir Kaya Parçası Gibi" hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlama çalışması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Çanakkale.

[14] Bilgiç, B. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin değiştirme teknikleri çerçevesinde Tarık Buğra'nın "Hayat Böyledir İşte" adlı hikâyesinin A2 düzeyine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi. İstanbul.

[15] Çakmak, M. Ö. (2023). Yabancılara Türkçe öğretiminde Orhan Veli Kanık'ın Hoşgör Köftçisi kitabının A1-A2-B1-B2 düzeyinde uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi. İstanbul.

- [16] Demirel, İ. F. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde uyarlanmış metinlerin okuduğunu anlama başarısına etkisi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi. İstanbul.
- [17] Erişkin, S. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme becerisi için metin uyarlama (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi. İzmir.
- [18] Eroğlu, S. (2015). Metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Ömer Seyfettin'in "Üç Nasihat" hikâyesinin yabancılara Türkçe öğretimi için sadeleştirme denemesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.
- [19] Gedik, G. (2021). Çocuklara Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatının yeri, önemi ve kullanımı / Küçük Prens romanının B1 düzeyine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi. İstanbul.
- [20] Göçmen, E. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde otantik dokümanların kullanımı ve A1-A2 düzeyinde dil becerilerine etkisi (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi. Ankara.
- [21] Graffarı, R. (2020). Yabancılara Türkçe öğretiminde dil yeterliliklerine uygun edebî metin uyarlama (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.
- [22] Güler, A. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde orta (B2) ve ileri (C1-C2) düzeyde hikâyelerin oluşturulması ve incelenmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi. Karaman
- [23] Gürler, H. (2017). Yabancılara Türkçe öğretiminde Saik Faik Abasıyanık hikâyelerinin A1-A2 seviyesine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi. Konya.
- [24] Gürler, S. (2017). Ömer Seyfettin'in hikâyelerinin yabancılara Türkçe öğretiminde A1-A2 seviyesine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi. Konya.
- [25] İpek, M. E. (2018). Yabancılara Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Mustafa Kutlu'nun Ya Tahammül Ya Sefer isimli

hikâyesinin sadeleştirilmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.

[26] Işık, D. D. (2022). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için metin değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" hikâyesi örneği (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi. İstanbul.

[27] Kaya, B. S. (2022). Türk edebiyatındaki denemelerin Yabancılara Türkçe öğretimi için B1 seviyesine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi. Konya.

[28] Kaya, N. N. (2019). Türk destanlarının yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılacak metne uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi. Konya.

[29] Kaya, M. (2018). Dokuzuncu Hariciye Koğuşu ve Yılkı Atı adlı eserlerin yabancılar için A2 düzeyine uyarlanması (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.

[30] Kaymaz, Z. (2018). Yabancılara Türkçe öğretiminde Sabahattin Ali'nin Apartman ve Köpek isimli hikâyelerinin A1-A2 seviyesine uygun sadeleştirme çalışması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldırım Beyazıt Üniversitesi. Ankara.

[31] Keleş, İ. (2023). Sabahattin Ali'nin "Değirmen" hikâyesinin metin-dilbilimsel ölçütler çerçevesinde Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B1 düzeyindeki öğrenciler için uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi. Bartın.

[32] Kutlu, A. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Peyami Safa'nın öykülerinin A2 seviyesine uyarlanması (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.

[33] Kutlu, A. (2015). Yabancılara Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin'in Kaşığı ve Perili Köşk hikâyelerinin A1-A2 seviyesine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.

[34] Maldonado, B. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Moliere'nin Hastalık Hastası adlı eserinin A2 seviyesine uygun uyarlama çalışması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Çanakkale.

[35] Mazlum, D. E. (2014). Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç romanı ve Peyami Safa'nın Dokuzuncu Hariciye Koğuşu romanının Türkçe A1-A2 seviyesine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi. İstanbul.

[36] Ocak, Ö. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde Hüseyin R. Gürpınar'ın "Ecir ve Sabır, Baltayla Doğuran Böyle Doğurur ve Papazın Eşeği" adlı hikâyelerinin B2 seviyesinde uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi. İzmir.

[37] Oğuztürk, O. (2019). Tarihsel metinlerin yabancılara Türkçe öğretiminde materyal geliştirme açısından incelenmesi (Dede Korkut Örneği) (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi. Malatya.

[38] Özcan, H. Z. (2022). Köroğlu destanının B1 düzeyine uyarlamasının okuduğunu anlamaya etkisi üzerine bir araştırma (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Uşak Üniversitesi. Uşak.

[39] Özdin, A. (2020). Türk masallarının yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metni olarak uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi. Konya.

[40] Özet, A. T. (2019). Nasreddin Hoca fıkralarının yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metni olarak düzenlenmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi. Konya.

[41] Özer, M. Ş. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde temel (A1-A2) ve orta (B1-B2) seviyelerde okuma metinlerinin oluşturulması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi. Karaman.

[42] Polat, M. (2023). Türkçe öğrenen yabancılar için masal metinlerinin B1 düzeyinde uyarlanması: Naki Tezel'in Türk Masalları örneği (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kütahya Dumlupınar Üniversitesi. Kütahya.

[43] Sediği, M. S. (2023). Farklı dildeki edebî eserlerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımı: Gülnar ve Ayna eserinin Türkçe B1 seviyesine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ordu Üniversitesi. Ordu.

[44] Süner, R. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazınsal metinlerin B1 seviyesine uyarlanması: Eskici örneği (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi. Ankara.

[45] Şahin, B. (2023). Yabancılara Türkçe öğretiminde Reşat Nuri Güntekin'in hikâyelerinin a2 seviyesine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi. İstanbul.

[46] Şimşek, C. (2022). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde yazınsal metinlerin farklı seviyelere göre uyarlanması: Fakir Baykurt-Bariş Çöreği örneği (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Çanakkale.

[47] Şimşek, E. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde efsane metinlerinin dinleme metni olarak B1 seviyesine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi. Gaziantep.

[48] Tuğrul, F. (2021). Yabancılara Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Refik Halit Karay'ın "Şeftali Bahçeleri" adlı hikâyesinin A1-A2 düzeyine göre sadeleştirilmesi (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Kilis 7 Aralık Üniversitesi. Kilis.

[49] Yayan, H. (2019). Yabancılara Türkçe öğretiminde Refik Halit Karay'ın Eskici ve Testi adlı hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi. Nevşehir.

[50] Yaşar, S.A. (2019). Yabancılara Türkçe öğretiminde metin uyarlama ve Memduh Şevket Esendal'ın Pazarlık hikâyesinin A2 seviyesine göre uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi. Kütahya.

[51] Yazok, Z. (2020). Yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında Kemalettin Çalık'ın Piri Reis adlı eserinin B1 seviyesinde sadeleştirilmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dicle Üniversitesi. Diyarbakır.

[52] Yeşilyurt, E. T. (2019). Yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımında Nasreddin Hoca fıkralarının B2 seviyesinde değerlendirilmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi. İstanbul.

[53] Yılmaz, Y. (2021). Yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında Ömer Seyfettin'in bazı hikâyelerinin B1 seviyesine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi. İstanbul.

[54] Zorlu, E. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin'in Miras ve Gizli Mabeed adlı hikâyelerinin A1-A2 seviyelerine uyarlanması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.